

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

پژوهش
تجزیه و تحلیل

به مناسبت روز سینما

نگاهی به وضع سینمای ایران

تهدیدات، فرصت‌ها، مشکلات ساختاری و محتوایی و راهکارها

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب‌سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

– گروه تلگرام پژوهش خبری صداوسیما <https://telegram.me/pajooreshkhabar>

– پژوهشگر: مهدی ناجی

□ نکات برجسته

- سینماگران نسبت به وضعیت معیشتی و بیکاری سینماگران هشدار داده‌اند.
- مشکلات و معضلات سینما از زبان سینماگران در محورهایی همچون "اقتصاد سینما، سیاست زده شدن سینما، محدودیت های قانونی، مشکلات محتوایی و ساختاری در حوزه سینما، رعایت نکردن هنجارهای ایرانی-اسلامی" قابل دسته‌بندی و ارائه است.
- سینماگران معتقدند: هنوز بعد از ۴۰ سال، تولید فیلم در رده «خدمات» قرار دارد نه «صنعت» و ریسک سرمایه گذاری در بخش مسکن ۵٪ و در سینما ۹۰٪ است.
- سینماگران اذعان داشته اند: نزدیک به یک‌هزار شهر حتی یک سالن سینما ندارد. در حقیقت یکی از مشکلات تولیدی سینمایی، توزیع آن است.
- سینماگران دیدگاه‌های جناحی و سیاسی و همچنین باندهای انحصارطلب در سینما را باعث بیکاری اغلب سینماگران دانسته‌اند.

□ مقدمه

سینما به عنوان هنر هفتم در جهان از سابقه بسیار بالایی برخوردار است. در کشور ما نیز این هنر دارای طرفداران و علاقمندان بسیاری است؛ اما این هنر برای رشد و ارتقای خود نیاز به نگاه کارشناسی، نو و وجود خلاقیت و نوآوری دارد. در این پژوهش وضعیت سینمای ایران به لحاظ فرصت‌ها و تهدیدهای پیش رو از زبان کارشناسان سینما بررسی و سه سؤال را مورد واکاوی قرار داده ایم: ۱- فرصت‌های موجود در سینمای ایران چیست؟ ۲- تهدیدها و چالش‌های موجود در سینمای ایران چیست؟ ۳- راهکارهای موجود از نظر سینماگران برای ارتقاء سینما چیست؟

مشکلات سینما

□ مشکلات سینما: مشکلات سینما از زبان سینماگران در محورهای زیر قابل دسته بندی است:

۱- وضعیت سینماگران از نظر اقتصادی^۱

بیکاری و بلا تکلیفی در مقایسه با حرفه های دیگر

مسائل معیشتی همه اقشار سینماگران

سینما و فیلمسازی در کشور ما هیچ گونه قدر و قیمتی ندارد!

اقتصاد ضعیف سینما و ورود بی رویه فیلمسازان باعث بیکاری گسترده سینماگران شده است.

تأمین امنیت شغلی، بیمه بیکاری و تأمین اجتماعی الفبای هر جامعه، در سینمای ما این الفبا وجود ندارد.

هنوز بعد از ۴۰ سال، تولید فیلم در رده «خدمات» قرار دارد نه «صنعت»

مواجه بودن فیلمسازان با محدودیت های بودجه ای و موضوعی

سهم صاحب سینما از فروش یک فیلم

گران شدن بلیط در کنار سخت شدن عرصه اقتصادی بر مردم

کمکهای دولت و نهادهای دولتی برای تالارهای سینما

سینمای ایران بیمار است. اقتصاد آن به شدت شکننده و لرزان است.

ریسک سرمایه گذاری در بخش مسکن ۵٪ و در سینما ۹۰٪ است.

وجود عموها و خاله ها در فیلمسازی و روی آوردن به مشاغل دیگر

پناه آوردن بازیگران به شبکه های ماهواره ای فارسی زبان

عدم امنیت شغلی / بیمه، مسکن و دیده نشدن مسئله فرهنگ

۱- نامه شورای مرکزی انجمن تهیه کنندگان مستقل سینمای ایران خطاب به "عباس صالحی"، وزیر ارشاد. ایسنا، ۱۳۹۶/۶/۴.

۲- سیاست زده شدن سینما^۱

حوزه فرهنگ با تغییر دولت ها دچار بحران می شود.

اعمال سلیقه مدیران بر اساس منافع حزبی باعث توقیف برخی آثار سینمایی

موازی کاری حوزه ی هنری که بیش از ۹۰ سینمای کشور را در اختیار دارد، با وزارت ارشاد در صدور پروانه نمایشی

- به دلیل نگاه سیاستمداران سینمای ما بصورت بالقوه مطرح است.

- مشغول به کار بودن چند چهره خاص

- روابط خویشاوندی، دوستی و...

- پول و روابط با مدیران حرف اصلی را در سینمای ما می زند.

- بی تدبیری مدیران سینما

- جایگزینی روابط به جای ضوابط

۳- محدودیت های قانونی^۲

- بسیاری از قوانین رایج در سینمای کشور همان قوانینی است که پیش از انقلاب اسلامی در سینما رواج داشت و هیچ قانون جدیدی در این راستا پایه گذاری و لازم الاجرا نشده است.

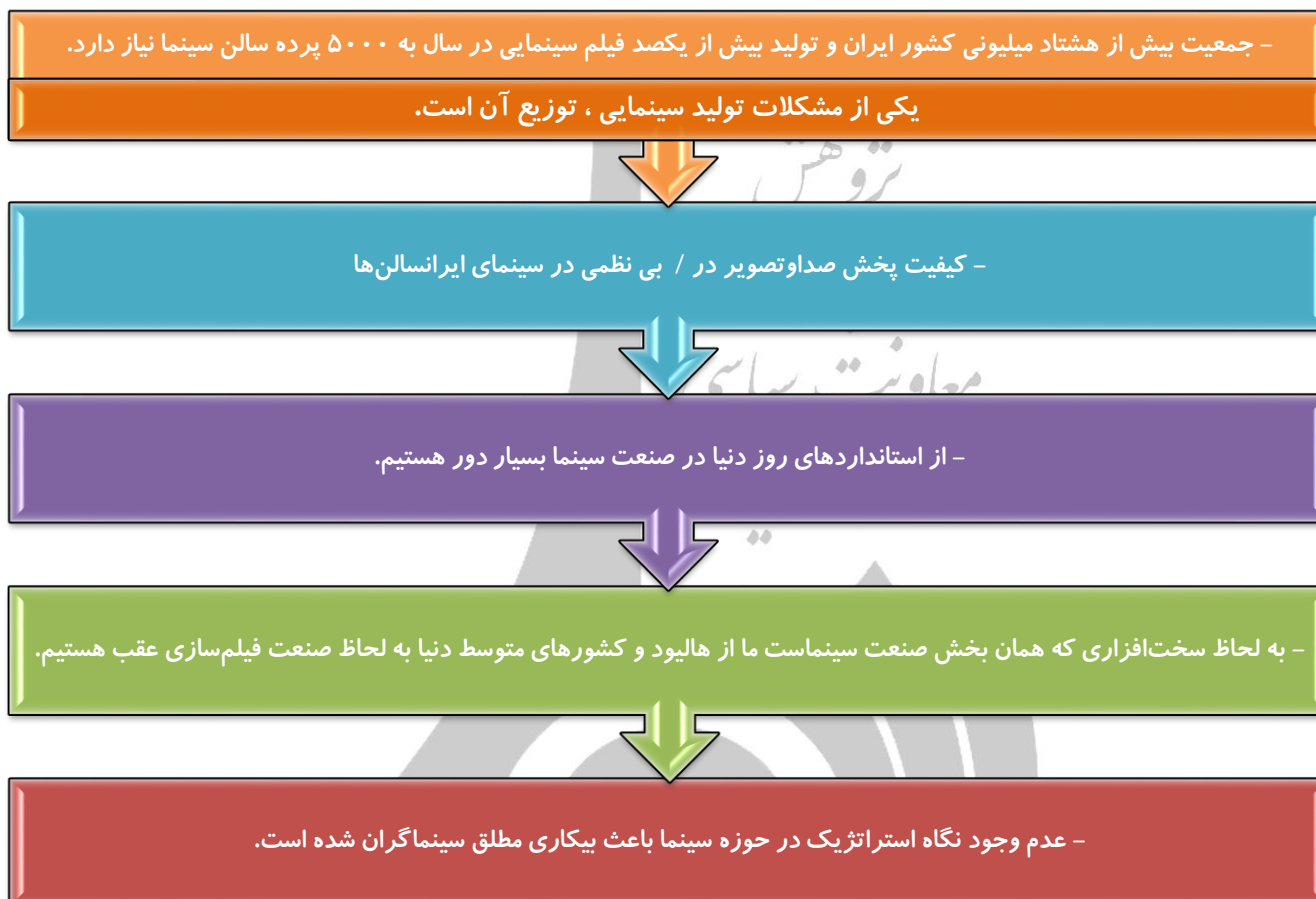
- بکارگیری قانون مهم کپی رایت، نظارت جدی و دقیقی مسئولان سینمایی و وزاری فرهنگ و ارشاد برای عدم قاچاق آثار سینمایی

- هیچ نوع ضابطه ای برای کار کردن در سینمای کشور وجود ندارد.

۱- نامه شورای مرکزی انجمن تهیه کنندگان مستقل سینمای ایران خطاب به "عباس صالحی"، وزیر ارشاد. ایسنا، ۱۳۹۶/۶/۴.

۲- علی اکبری در گفتگو با سینماپرس، ۱۳۹۶/۶/۱۱.

۴- مشکلات ساختاری در حوزه سینما^۱

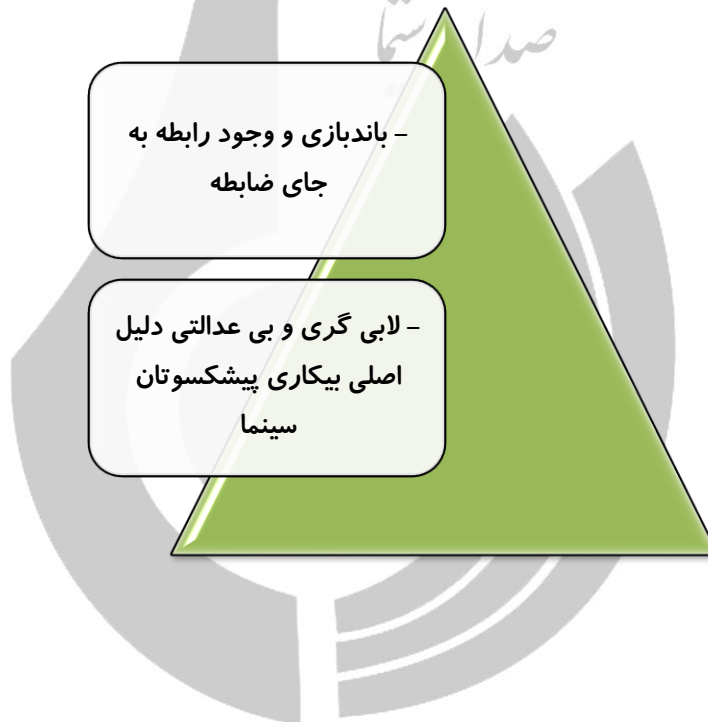

۱- نامه اعضای یک صنف سینمایی به وزیر ارشاد، خبرآنلاین، ۱۳۹۶/۶/۴.

۵- مشکلات محتوایی در حوزه سینما^۱

۶- رعایت نکردن هنجارهای ایرانی و اسلامی^۲

۱- وضعیت سینماگران در آستانه روز ملی سینما، سینما پرس، ۱۳۹۵/۶/۲۰.

۲- بیکاری گسترده اهالی سینما؛ دلایل و راهکارها، حبیب دهقان نسب، سینما پرس، ۹۵/۶/۲۰.

۷- چالش‌های نیروی انسانی در عرصه سینما^۱

۱- جهانگیر الماسی بازیگر و کارگردان سینما و تلویزیون کشور، سینماپرس، ۹۶/۶/۱۱

□ تهدیدها^۱

۱- در سینمای ایران سیستم فکری غالب وجود دارد.	۲- زبان جهانی را نداریم.	۳- سینما در ایران هنوز کار فردی است.
۴- تکنولوژی پیشرفته نداریم.	۵- سینمای ما در موقعیت‌های جهانی ناپایدار و غیر واقعی است.	۶- سینما در چارچوب تقلیدهای ناقص
۷- نداشتن جایگاه پایدار در اکران‌های عمومی دنیا	۸- نبودن امنیت شغلی و حرفه‌ای برای تهیه‌کنندگان	۹- اکثر فیلم‌ها جشنواره‌ای و جایزه بیار هستند؛ و نمی‌توانند سلیقه عام و بازار را با خود همراه کنند. ^۲

□ فرصت‌ها^۳

۱- سینمای بومی ملی موجب رشد سینمای ما	۲- سینمای ما یک سینمای داستان-گوی متکی بر توانایی‌های کارگردان، هنرپیشه و فیلمبردار است.	۳- آزادی تفکر و اندیشه به فیلم‌سازان
۴- سینمای ما پتانسیل جهانی شدن را دارد. ^۴	۵- تقویت بخش خصوصی در زمینه عرضه فیلم	۶- ما دارای نسل جوان ممتازی هستیم.
۷- در بخش نرم‌افزاری صاحب جایگاهیم.	۸- سینماگران ما با وجود محدودیت‌ها حرف‌هایشان را به بهترین شکل ممکن به مخاطب ارائه و آنها را تحت تأثیر قرار دادند.	

۱- جای خالی ژانر در سینمای ایران، خیرآنلاین، ۹۵/۱۲/۱۱

۲- پرتال جامعه علوم انسانی، سینمای ایران در جهان از نگاه اهالی سینما: خسرو دهقان، علی سجادیپور، جمشید ارجمند، مهرزاد دانش، امیر شهاب رضویان، فرهاد آئیش، علیرضا خمسه، رضا ناجی، سامان سالور.

۳- همان

۴- پرتال جامعه علوم انسانی، سینمای ایران در جهان از نگاه اهالی سینما: خسرو دهقان، علی سجادیپور، جمشید ارجمند، مهرزاد دانش، امیر شهاب رضویان، فرهاد آئیش، علیرضا خمسه، رضا ناجی، سامان سالور.

□ راهکارهای حل معضلات سینماگران از زبان سینماگران^۱

۱- نیاز به حضور مدیری دغدغه‌مند و با قدرت		
۲- نیاز فوری به راه اندازی کمیین		
۳- ایجاد هویت قانونی و شخصیت حقوقی		
۴- ایجاد نگاه و رفتار سیستماتیک برای حل و رفع معضلات	۵- حل شدن مشکلات سینما در زمینه تولید، توزیع و نمایش به دست هنرمندان	۶- تأمین بیمه و شرایط مالی هنرمندان
۷- راه اندازی صندوق وام برای هنرمندان توسط خانه سینما	۸- نظارت و نه دخالت دولت بر سینما	۹- پررنگ شدن نقش اهالی سینما در پروانه ساخت و نمایش
۱۰- استقرار نظام جامع تهیه‌کنندگی	۱۱- تصویب نظام‌نامه صنفی در مجلس	۱۲- مبارزه با سرقت آثار سینمایی و تدوین قوانین در مجلس برای برخورد با سوداگران
۱۳- فراهم شدن امکان تبلیغ گسترده آثار سینمایی در رسانه ملی و تبلیغات محیطی با همکاری صداسیما و شهرداری	۱۴- فراهم شدن امکان استفاده از شیوه‌های نوین و متفاوت تبلیغاتی.	۱۵- جلوگیری از تولید مستقیم فیلم توسط ارگانهای دولتی و نیمه دولتی

معاونت ساسی
صدا و سیما

□ کلام آخر

سینمای ما به عنوان هنر هفتم پتانسیل جهانی شدن را دارد. سینماگران معتقدند در بخش نرم‌افزاری سینما صاحب جایگاه هستیم و این جایگاه مدیون و مرهون اندیشه‌های سینماگران ماست که با وجود محدودیت‌ها و مشکلاتی که وجود داشته حرف‌هایشان را به بهترین شکل ممکن به مخاطب ارائه و آنها را تحت تأثیر قرار داده‌اند؛ سینماگران مشکلاتی را برمی- شمارند از جمله اینکه سینما در ایران هنوز کار فردی است و سینما مقلد است و ... سینماگران رشد سینمای بومی- ملی را باعث رشد سینمای کشور دانسته‌اند. آنها تقویت بخش خصوصی در زمینه عرضه فیلم را خاطر نشان شده‌اند. سینماگران رسیدگی به وضعیت معیشتی و شغلی را نیازمند حضور مدیریتی دغدغه‌مند و با قدرت در عرصه سینما معرفی کرده‌اند.

۱- نامه انجمن تهیه‌کنندگان مستقل سینمای ایران به وزیر فرهنگ و ارشاد، خبرگزاری مهر، ۹۶/۶/۴